

Allerlei van het reewild

Zwarte en witte reën, Pruisenbeeken en gewoontegende geiten.

(Sluit)

Absnormale gekleurde exemplaren zijn bij bijna iedere diersoort wat te nemen.

Zijn ik kommen om de schapen en roeibokke vogels zwarte individuen voor, terwijl een zwart wild konijn, een zwarte partridge of zelfs een zwarte jaguar reeds meermalen zijn gezien. De wetenschap heeft bovengenoemde afwijking van de normale kleur „melanisme“ genoemd. Kan Brandt heeft over het geheel bij de dieren veel melanisme voor dan albinisme. Rijkjes we eens rond in verzamelingen van opgeteete dieren of doorbladeren we verschillende juscijndichtheden of werken over natuurlijke historie, dan blijkt het ons spoedig, dat aan witte patrijzen, witte muschieten, witte witten, witte varen, witte varen, witte ganzen gekleed is. In verscheiden parken heeft men witte edelherten. Van zwarte echter boort men zigt. Hierboven zaiden we, dat melanisme over het geheel minder voorkomt dan albinisme. Op dieren regel nu maakt het reewild een uitzondering. In sommige streken een bepaalde stand van zwarte reën aanwezig is en men ook een enkel jachtveld weet aan te wijzen waar witte reën voorkomen zoo nu en dan, zijn eerstgenoemde toch veel, veel tralijker aanwezig dan laatstgenoemde.

Kan Brandt heeft een bedachtigkeits strek gelieven over zwarte reën, zodat we niet beter kunnen doen dan hieruit het een en ander mee te deelen.

Naar men wilt zouden de voorouders van het zwarte reewild, dat ten oosten en ten westen van Hannover gevonden worden door de prins van Saksen van Schaumburg Lippe in het jaar 1793 uit Portugal zijn megebracht. Hierover is niets opgetekend, maar zooveel is zeker, dat twee eeuwen vroeger in het Hannoverse reeds zwarte reën voorkwamen, moedit het is bovengenoemd geval wel om hoofsmisschien zal zijn dat wij dat gewest „Hauterode“ reewild ree wordt wel overal aangetroffen. Als we ons goed herinneren, werd er b. v. het vorige jaar ook een te Laren in Gelderland geschten. In groot aantal treffen we het zwarte reewild echter aan in de opperhoofstert „Hauterode“ en ook in de opperhoofstert „Linschow“ van waaruit zij zich truschen de noordelijke Wezer en de Elbe verbeeld hebben. De opperhoofstert Hauterode en de hoofstert Ottensen ligt aan beide zijden van den spoorweg Midden—Hannover. In 1895 werd de wildstand hier geschat op 26 en de opperhoofstert Linschow op 11. In 1886 bedroeg het aantal respectievelijk 340 en 150. Ook in Waldeck

in Württemberg kan men een bepaald stand van zwarte reën aantroffen.

De kleur der zwarte reën is in het algemeen in den winter grauwwachtig zwart, in den zomer bruinachtig zwart, aan den buik en aan de binnenzijde der loopers lichter. De spiegel is zeer klein en bij de bokken in den zomer bruinachtig zwart, in den winter grijsachtig zwart, in den winter bruinachtig zwart, in den zomer vuilgeel. Ieder afzonderlijk haar van het winterdek is alleen aan de punt, dat van het zomerkleed tot op de helft zwart, voor het overige geleelike in beide gevallen grijs gekleed. Dit is de oorzaak, dat de zomerkleur donkerder lijken dan die der winterreën, die zomerkleur zijn zwart, ook missen zij de witte stippen op de bovenlip en de witte onderlip der normaal gekleurde reën. Achter de voorloopers van de knie opwaarts is een gele streep, eveneens op de knie de achterloopers.

De kleur van het kalves van het zwarte reewild is grijsachtig zwart, donkerder op den rug, het kruis en het voorhoofd, lichter (grys) aan den buik. De vlekken, die de normaal gekleurde jonge reekalves hebben, zijn voor een deel zoo onduidelijk bij de jongen der zwarte reën, dat men niet meer opgaaf bij de reën, of zij vormen geheele strepen van lichtere haren langs den ruggeest.

Men meent te hebben opgemerkt, dat deze „kalvieflekken“ slechts dan optreden, indien de bok of geit rood van kleur is geweest. Zij bestaan uit tien of twaalf normaal gekleurde haren, die na eenige weken verdwijnen.

In het voorjaar, zodra zij beginnen te verbaren, worden de zwarte reën valier van kleur, zodat nu alleen de zwarte kop doet zien, dat zij tot de „negers“ onder het reewild behooren. Het zwarte reewild van de zwarte reën evenwel niet verwarren met de andere variëteit, waarop we hier even willen wijzen. Het zijn n. l. reën, die in den zomer rood gekleed zijn, doch in den winter een diep zwart hals en rug hebben. De overige lichaamsdelen zijn zwart, met uitzondering van de ree, die roode reën is haar winterdek, zij hebben ook ter, en dit juist kenmerk een ree als tot de rood gekleurde behoorende, die witte punten op de boven- en de wit gekleurde onderlip. Weerlijk geviekte reën zijn er niet, zoofs dikwijls gezegd wordt. Schijnsbaar wel in Mei of begin Juni, waar zij naar winterdek verwisselen voor het zomerkleed.

In grootte, in eigenschappen enz. komt de zwarte ree geheel met de normaal gekleurde overeen. Zij verschillen alleen in kleur.

De zwarte kleur van den bok eeft zeer lichte op zijn kalves over, zodat een roode geit, die door een zwarten bok wordt beslagen, licht a zwarte

kalves eeft of één zwart en één rood. Kan Brandt zag een zwart geit, een zwart en een rood kalve, zoogde en hield zich voor den eenigen jager, die de Deutsche kleuren in een reeconfamilie verteenwoordig zag. Later zag hij het zelfzame dierlet) een normaal bij elkander.

Albinisme is een geval van gekleed albinisme (pigment) in de haren, melanisme vindt zijn oorzaak in de absolute openhooping van kleurstof bij zoogdieren mischien alleen in de haren, mischien ook in de huid. Melanisme werkt echter niet nadelig, het is geen bewijs van verzwakking, doch ook niet van grotere levenzwaarte. In den zomer (Gemarkung Dambach) als ook in Saksen (bij Lausigk) het bewijs voor deze mening geleverd is. Aldus lezen we in een artikel over witte reën van de hand van Dr. J. Müller, waaruit we hieronder het een en ander meedeelen.

Zen melk is het voor verschikende streken witte reën met een zekere regelmatigheid steeds weer worden waargenomen. Zoo b. v. in den „Kirchen Neuhung“. Het aantal albaso's, daar gezien in den loop van 15 jaren, bedraagt twaalf. Het waren meest alle bokken. Dat ook alle witte reën, die worden gezien, ook kunnen zijn, blijkt uit het feit, dat er daar b. v. een gechoten is die zonder gewoede 42 poosd woog. Het wit van zijn dek geleek op versch. gevallen zwaarte. Ook van een anderen reebok, waarvan Dr. J. Müller verhaalt, was het haar glanzig witte, bezit hant sookt en ogen en de zolen (hoeven) zijn koepers behouden uit wit hoorn. De donkere stangen van het gewei staken prachtig af tegen den helderwitte kop.

De dierenstaat te Frankfort waar men de reën in voortreffelijken staat weet te behouden, bezit hant sookt en ogen en tijd de drie kleur variëteit.

De directeur van deze instelling Dr. Seitz heeft natuurlijk de gunstige gelegenheid om wetenschappelijk nauwkeurig doorgevoerde proeven te nemen met het kruisen van deze onder elkander, niet laten voorbijgaan. Het bleek nu, dat de kalves van een witten bok en een roode (normale) geit, gekleurd waren als die van normaal gekleurde ouders, dus

op een bruinachtigen grond wit gevlekt. Naarvoren verzegelde draagrij: negen maanden en twee dagen later, dat kalve van een albaso met een zwarte rekkie was eveneens bruin met witte vlekken, doch zijn haarkleed had een donkerder toon, welk later echter geheel week.

Op de „Kirchen Neuhung“ werd eenmaal door een zwart reewild een persoon een roode geit met twee witte kalves gezien en ook nog een normaal gekleurde geit met een wit en bruin kalve, doch nog nooit werd door een witte rekkie met een kalve aangeetroffen. Dat het zwarte reewild op den duur in de winterreën overgaat, is door een standhouden, al wel zijn oorzaak vinden in de kleur, waardoor het gemakkelijker als offer van den mensch valt en waardoor het wellicht ook niet zulk een weerstandsvermogen bezit tegen den koude, schraam winterrij. Van een geval van een zwart reën kan in ieder geval op de „Neuhung“ geen sprake zijn.

De witte kalves hebben van den begine af geen vlekken. De kalves van witte herten, aan welke men minder vruchtbaarheid en minder weerstandsvermogen tegen de winterreën gekleurde, worden niet zuiver wit gezet. Deze hebben een zweem van licht chocolade, die later met het verharren verloren gaat.

Vermeënswaard is hier ook het volgende bericht ontrant witte reën in de „Jäger“ van Juli 1898: „Wij kunnen wederom het velven van een zwart reebok in de Beierische „Oberpfalz“ berichten.

Reeds een voldoende aantal witte reën konnen wij hier in den loop van de laatste tien jaren vermelden. Er is hier een stam, waaruit het albinisme, indien ook reeds te gespied, toch is verscheiden intervallen overreikt.

Buffon zegt in zijn natuurlijke historie: Onder geen soot van wild, dat een gewei draagt, vindt men zeldzamer vormen dan bij de reebokken. Zet eigenaangal en bijzonder vooral zijn de „sprukengevein“. Zulk een soot moetten ontstaan door deel van de betreffende velen velen een konnervel bestaan leiten tengevolge van een schot. Verder zijn deze misvormingen het gevolg van gebroken en ziekten der geslachtsorganen, of gevolgen der castratie enz. In het algemeen hangt de gewoonting bij het reewild reebokken, bij het moedigen nauw samen met den lichaamsleiken toestand der betreffende individuen. Voer hen, die nimmer van deze pruken-gevein hebben gehoord, volgt hieronstrent een kleine ontschrijving. Mischien zijn we later med eens in de gelegenheid een afbeelding van hen te geven.

Krijgt het gewei gedurende den tijd, dat het wordt opgezet een zware ver-

wounding, dan heeft de groei er van niet meer *geregeld* plaats, maar het woekert in weeken toestand voort, bedekt het bovenste van den kop en wordt niet meer geveegd. Zoo'n „prulgewei" blijft week, gelachtig, gemaakt tengevolge van verwondingen of van insectensteken langzamerhand in zekeren graad van verrotting, die ten slotte den dood van den ongelukkigen drager veroorzaakt.

Bekend is verder het voorkomen van geiten met een gewei. Döbel vertelt, dat zijn broeder te Güntersberg a. Harz een oude rekke geschoten heeft, die hij aansprak als bok, omdat zij een gewei van een spitsbok had opgezet. Het was in Februari nog met de ruwen bast bedekt.

In 1875 werd door houtvester Dorn in de omgeving van Wiesbaden een reeget met een gewei geschoten. In *St. Hubertus* van 8 Sept. 1898 komt een stukje voor, waaraan we enkele regels ontleenen. „Het is een bijzonderheid van het reewild, die lang zoo zeldzaam niet voorkomt als men aanneemt, dat n. l. het vrouwelijk geslacht zeiging daartoe heeft, een gewei op te zetten. Geweien in rudimentairen toestand zijn geen zeldzaamheid bij de geiten. De meeste rekken, die een gewei opzetten, vegen dit niet en werpen ook niet af. De geweien ontwikkelen zich gewoonlijk slechts tot een zwak gewei als dat van een spits- of gaffelbok. Enkele exemplaren ontwikkelen het gewei geheel normaal, vegen het en het is dan van dat van een bok niet te onderscheiden. Bij rood- en damwild heeft men geweivorming bij de vrouwelijke dieren nog niet waargenomen."

Een afbeelding gaat er tevens bij in *St. Hubertus* van een geweidragende reeget, die den 18 Juni van dit jaar in Hoppentrade bij Löwenberg in het jachtveld van vrijheer von Werthern is geschoten.

Een zeer schoon gewei van een vrouwelijke ree is dat van een geit, die in 1882 bij Rittenau in de Beiersche „Oberpfalz" is geveld. Van dit gewei, volkomen geveegd en met zes enden, meten de stangen 19 cM., ziet er volkomen gezond uit, heeft een bruine kleur, doch zwakke rozen en was niet gepareld.